

Oliver Pötzsch

Hrobár a dievčina

Postihla Viedeň smrteľná kliatba?

HROBÁR A DIEVČINA

Copyright © by Ullstein Buchverlage GmbH, Berlin
Published in 2022 by Ullstein Paperback Verlag
Translation © 2023 by Martina Šturcelová
Jacket design © 2023 by Monika Juríková
Slovak edition © 2023 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-9137-9

Môjmu slniečku Katrin zas a znovu!
Vždy si verila vo mňa aj v Augustina.
Starnúť s tebou je každodenná studnica mladosti!

A istému belgickému detektívovi, ktorého vymyslené príbehy som často čítal pri písaní. Veľké finále so záverečným rozlúštením venujem vám, monsieur Hercule Poirot!

„Spočiatku som nič nevidel. V teplom vzduchu, ktorý unikal z komory, zaplápolal plameň sviečky. Len čo si však moje oči privykli na svetelné pomery, rozoznal som v prachu čudné zvieratá, sošky a zlato. Všade naokolo sa ligotalo zlato.“

Howard Carter o objavení hrobky Tutanchamona

ZOZNAM POSTÁV

Viedenské policajné riaditeľstvo

Leopold von Herzfeldt, inšpektor,

Erich Loibl, inšpektor,

Paul Leinkirchner, hlavný inšpektor,

Moritz Stukart, hlavný policajný radca,

Julia Wolfová, fotografka miest činu.

Hlavný viedenský cintorín

Augustin Rothmayer, hrobár,

Anna, sirota,

správca cintorína.

Viedenský archeologický spolok

profesor Alfons Strössner,

Charlotte Rapoldyová, Strössnerova dcéra,

Dr. Clemens Rapoldy, Strössnerov zať,

profesor Walter Kerfeld, univerzitný docent,

Dr. Alexander Dedekind, vedúci egyptsko-orientálnej zbierky,

Dr. Friedrich Carl Knauer, riaditeľ viedenskej zoologickej
záhrady v Prátri,

Carl Rebers, Knauerov asistent,

profesor Eduard Ritter von Hofmann, vedúci inštitútu
súdneho lekárstva,
arcivojvoda Rainer Ferdinand, člen cisárskej rodiny.

Ostatné postavy

Adelheid Rinsingerová, Leova domáca,
tučná Elli, majiteľka nevestinca K modrému dragúnovi,
Bruno, vyhadzovač v nevestinci,
Margarethe, Juliina kamarátka,
Saidrovuni, náčelník kmeňa Matabele,
Eugen Lenz, ošetrovatel' zvierat,
Jurek, vodca zberačov v kanáloch,
páter Gregor Mayr, egyptológ,
Dr. Adolf Landinger, egyptológ.

Zo zbierky *Národy a uctievanie mŕtvych*, *Augustin Rothmayer, Viedeň 1894*

Egyptské umenie mumifikácie patrí bezpochyby medzi najprepracovanejšie pobrebné rituály na svete. Jeho techniku zdokonaľovali v priebehu tisícov rokov.

Podľa gréckeho spisovateľa Hérodota zavádzali Egypťania do nosa mŕtveho dlhý ohnutý kus železa, drvili ním mozog a ohnutým koncom ho vyťahovali von. Do nosa sa následne vlieval olej s výťažkami myrhy a kadidlovníka na rozpustenie zvyškov mozgu. Balzamovač ostrým sopečným kameňom otvoril telo a odstránil vnútornosti z brušnej dutiny, ktorú umyl zmesou palmového vína a rozdrvených bylín. Potom sa telo vypchalo plátnom, nátronom a pilinami, zašilo sa a nechalo sedemdesiat dní v hydroxide sodnom. Vysušená mŕtvola sa nakoniec ovinula plátnom a ako múmia sa vkladala do sarkofágu.

V starom Egypte prvej a druhej dynastie sa pri pobrebe faraónov mumifikovali aj mnohí služobníci a kráľovskí úradníci, ktorých ukladali spolu s panovníkom do hrobky. Keďže väčšina z nich ešte žila, usmrtili ich rituálnym spôsobom, zvyčajne odseknutím hlavy, hadím ubryznutím alebo jedom. Občas sa stávalo, že jed danú osobu neusmrtil, iba paralyzoval.

Viacero úbohých duší pravdepodobne zažívalo vlastnú mumifikáciu pri vedomí.

Hrôzu, ktorá sprevádzala takéto pomalé umieranie, si neviem predstaviť ani ja ako brobár.

PROLÓG

*Egypt, niekde pri ruinách starých Téb
koncom jari roku 1892*

Uznávaný viedenský učenec a svetoznámy egyptológ profesor Alfons Strössner zakopol o kus vysušeného ťavieho trusu, zahrešil smerom k žiarivému bohovi slnka Re a plesol sa do piesku.

Suchý jazyk sa mu lepil na podnebie, z vlasov mu vypadávali maličké zrnká piesku a škrabali ho v nose, ušiach aj očiach, mäkká zem mu pod nohami horela ako oheň. Nahmatal fľašu s vodou, hltavo vypil posledné kvapky a sadol si. Ako len mohol byť taký hlúpy a zablúdiť ako nejaký snobský britský lord? Všade naokolo boli jedna za druhou nekonečné pieskové duny. Vyzerali ako vlny na mori a medzi nimi trčali nevlúdne skaly a kopce. Za niektorým z tých kopcov bola určite nekropola Dér el-Bahrí, z ktorej profesor odišiel niekoľko hodín predtým. Ibaže kde presne? Zrejme to nebolo ďaleko, no cestičky sa cez hory kľukatili ako labyrint.

Alfons Strössner sa vzdialil od miesta vykopávok, lebo potreboval chvíľu pokoja. Už niekoľko týždňov prebýval

v maličkom stane s rakúskymi kolegami, s ktorými predtým nemohol vydržať ani vo veľkej prednáškovej sále Viedenskej univerzity, tým menej na desiatich štvorcových metroch v obklopení tenkých pruhov látky a širokej egyptskej púšte.

Chrápanie a mliaskanie tučného pátra Gregora Mayra, nekonečné lamentovanie o počasí Adolfa Landingera a provokatívne komentáre Strössnerovho soka Waltera Kerfelda... Už sa to skrátka nedalo znieť.

Pritom boli na stope najväčších objavov posledných desaťročí, o čom sníval každý egyptológ. Samotný nález lokality Dér el-Bahrí sa považoval za senzáciu. Neprestajne sa zjavovali nové múmie, šperky, amulety, drahocenné sošky. A jednotlivé pátracie skupiny sa napádali ako panny pri hľadaní najlepšieho ženícha. Každá krajina poslala do Egypta najmúdrejších odborníkov a stále sa neuzavrela dohoda, kto si môže vziať domov poklady a prispieť tak k sláve vlastného národa.

Profesor sa narovnal, zložil si z hlavy lanový klobúk v tvare helmy a zúfalo sa poobzeral. Tá potvora vzdorovitá ťava ho zhodila už pred polhodinou a odvliekla sa preč. Profesor sa vracal pešo a zrejme medzi kameňmi zle odbočil. Správna cesta určite nebola ďaleko, no všade číhali zákerné štrbiny v mäkkom piesku, ktorý miestami siahal až po pás. Koho ulovil, toho už nepustil.

Alfons Strössner vedel, že ak si teraz nedá pozor, sám sa zmení na múmiu. Na horúcej púšti človek vyschne rýchlejšie než zhnité jablko. Navyše už bol mierne omámený v dôsledku nedostatku tekutín. Mal by kričať o pomoc? Kto okrem niekoľkých prašivých šakalov by ho tu začul? Prečo si nevzal aspoň viac vody? Ústa aj hrdlo mal suché, nevládal sa sústrediť.

Nahnevane hodil prázdnu fľašu na kameň. Plechová nádoba zadunela a zanechala ozvenu. Ako sklená gulôčka, ktorá poskočí po niekoľkých schodoch.

Profesor sa zarazil.

Po niekoľkých schodoch?

Zvedavo vstal a podišiel ku skale. Na mieste, kam hodil fľašu, civela diera vo veľkosti ruky. Nádoba tam zrejme spadla. Strössner si kľakol a začal rozrušene odhrabávať piesok. Po chvíli narazil na šachtu, ktorá viedla kolmo nadol. Strmé kamenné schody sa strácali v tme. Profesor predpokladal, že šachtu odkryla piesková búrka pred niekoľkými dňami. Možno aj po tisícoch rokov.

Srdce mu búšilo ako opretek, pravá ruka sa roztriasla. Spôsobila to choroba, ktorá ho trápila už roky, alebo nadšenie z nového objavu? Rýchlo sa vrátil k svojmu ruk-saku, ktorý nechal v piesku. Mal v ňom malú ručnú lopatu a petrolejovú lampu. Škrtol zápalkou, potom druhou, až napokon tretia zapálila knôt.

S horiacou lampou vstúpil do šachty. Už po niekoľkých krokoch svet nad ním zmizol, prebáral sa pieskom. Čím nižšie zišiel, tým vyššie siahal piesok. Netrvalo dlho a musel si pomáhať lopatou. Po smäde a únave odrazu nebolo ani stopy, pracoval ako posadnutý. V tme narazila lopata na čosi tvrdé. Strössner ďalej ryl v piesku a vytiahol mumifikované telo, za ním vyschnutú ruku. Sklamane ju pustil. Nešlo o nijakú starostlivo zabalzamovanú múmiu kňaza alebo faraóna. Vyhrabal úbohé pozostatky nejakého neznámeho.

Žeby vykrádača hrobiek?

Profesor si bol takmer istý, že sa plieniteľ nedostal k hrobke. Pohrebná komora aj takzvané falošné dvere chýbali. Nervózne sa rozhliadol. Vedel o prepracovaných mechanizmoch, ktorými starí Egypťania chránili hroby,

o smrtiacich aparátoch aj neprebádaných jedoch. Nič však nezbadal, preto hrabal ďalej, až natrafil na murovanú stenu z tehál. Boli na nej vyryté hieroglyfy. Nikde sa nejavili nijaké škody, ani len jediný škrabanec.

Strössnerova tvár spálená od slnka sa rozžiarila úsmevom.

No prosím... V mihotajúcom sa svetle lampy rozoznal symbol boha podsvetia Usira, boha múdrosti a mágie Thovta aj niekoľko ďalších hieroglyfov, ktoré tak narýchlo nevedel rozlúštiť. Jedno však pochopil okamžite – túto hrobku ešte nikto nevykradol. Možno v nej dokonca ležal nejaký dovtedy neznámy faraón.

Strössner azda vojde do dejín!

Na chvíľu zaváhal, potom pevne zovrel lopatu obomi rukami a prerazil diery do múra. Zaprášilo sa, piesok sa vylial ako potôčik. Profesorovi sial takmer po bedrá. Nepokojne sa pozrel dohora, odkiaľ sa predieralo slnko cez maličký štvorec. Ak bude piesku viac, navždy ho pochová. Možno na jeho vyschnuté telo narazia o sto rokov ďalší bádatelia.

Striaslo ho.

Teraz sa nesmie vzdať!

Ešte raz udrel lopatou do steny, ktorá konečne povolila. Kúsky hliny s rachotom spadli do tmy. Z diery asi vo veľkosti hlavy sálal sladkastý zápach, pripomínal vyschnuté kadidlo. Profesor ho poznal veľmi dobre. Rozochvenou rukou prešiel najprv okolo diery a nasmeroval lampu dovnútra. Plameň osvietil kamennú stenu.

Panebože...

Výklenok vyzdobený množstvom obrazov sial asi po pás. Jednoznačne pohrebná komora. Ležal v nej iba jeden sarkofág.

Strössnerovi sa dlaň chvela už tak silno, že mu z nej takmer vypadla lampa. Nemohol uveriť, aké šťastie má.

Neporušený hrob, zvláštne znaky na sarkofágu, Thovtove symboly a k tomu namalované oko.

Jeden znak ho obzvlášť zaujal. Načahujúca sa ruka s rozťahnutými prstami. Ako varovanie.

V úžase hľadel na zázrak pred sebou a nezbadal, že do šachty ďalej padá piesok, zrnko za zrnkom, centimeter za centimetrom ako v presýpacích hodinách. Valil sa sťa voda a šachta sa odrazu prepadla ako vlna.

Strössner prekvapene zafučal a zavesloval rukami, ako-by plával, no dosiahol presný opak, ponáral sa čoraz hlbšie. Kútikom oka zbadal, ako diera v pohrebnej komore mizne pod pieskom, nato zhasla lampa a stratila sa aj lopata. Nakoniec sa už nemohol hýbať, piesok mu sial po krk. Z hrdla sa mu vydral chrapľavý výkrik. A v hlave mu skrsla hrozná myšlienka.

Tá ruka bola očividné varovanie. Kliatba! Pasca!

Rovno popred nos mu prešiel čierny skarabeus. Ďalší ho štekľil pri uchu. Strössner mal pocit, že doslova cíti škrabanie jeho nožičiek.

Scarabaeus sacer, prebleslo mu myslou. Posvätný skarabeus, môj posol smrti.

„Pán profesor, ste tam? Ste dolu?“

V prvom momente sa mu zdalo, že počuje vlastný hlas v zmätku začínajúcich sa mdlôb. Vzápätí pochopil, že hlas prichádza zhora, odkiaľ prenikal užučky pás svetla. Bol to ostrý tón jeho súpera Waltera Kerfelda.

Alfons Strössner by si nikdy nepomyslel, že ho raz tak poteší.

Zafučal, zakašľal a vyplul piesok. „Zasypalo ma!“ dostal zo seba nakoniec.

„Prepánakráľa, pán profesor! Všade sme vás hľadali! Vďaka Panne Márii, že vyslyšala moje modlitby!“ To bol

jednoznačne páter Gregor Mayr. Profesor mal odrazu dojem, že v náznaku svetla dokonca zbadal tváre. Pátra Gregora, Waltera Kerfelda aj sivý vpadnutý obličaj doktora Adolfa Landingerera. Kolegovia zorganizovali pátraciu skupinu a našli ho v poslednej chvíli.

„Lano!“ zvolal Strössner. „Rýchlo!“

S takmer nadľudským úsilím sa mu podarilo vytiahnuť z piesku ruky. Len čo sa mu pred očami zjavilo lano, omotal si ho okolo hrudníka a dal sa vytiahnuť. Hore vyplúval piesok, vracal a triasol sa. Traja kolegovia naňho vyvalili oči, akoby prišiel rovno z podsvetia.

Profesor Alfons Strössner si s vďakou vzal fľašu s vodou, ktorú mu podali, hltavo sa napil a potom si premeral všetkých troch mužov. Nakoniec si vytrel z oka posledné zrnká piesku a chrapľavo sa rozhovril.

„Páni, to, čo vám teraz poviem, ostane medzi nami. Našiel som nedotknutý hrob. Tisíce rokov starý zázrak! A nemám v úmysle deliť sa oň s Britmi, Francúzmi a Nemčúrmí. Nehovoriac o kadejakých chovateľoch tiav. Tento hrob je senzácia a patrí Rakúsku! Môžem sa spoľahnúť na čestné slovo vás, občanov našej krajiny?“

Všetci traja mlčky prikývli na uzavretý pakt. Iba Walter Kerfeld sa zatváril nedôverčivo, no nič nepovedal.

Profesor Alfons Strössner im potom šeptom vyrozprával o svojom objave.

Nik z prítomných netušil, že mimoriadny nález nakoniec povedie ku skaze ich všetkých.

1. KAPITOLA

*O dva roky neskôr vo Viedni,
v polovici mája 1894, večer v dvanástom obvode*

„Tri, dva, jeden, teraz!“

Zmes horčička, chlorečnanu draselného a sulfidu anti-
monitého sa s rachotom zapálila. Zaprskalo to a zadymilo
a ponurý sklad nakrátko zaplavilo nadpozemské svetlo. Žia-
rivá aura mala takmer kruhovitý tvar ako svetelný zvon. Julii
to ešte stále pripadalo ako zázrak, hoci dobre vedela, že ide
o chemickú reakciu. Jednoduchá moderná technika rovna-
ko ako fotoaparát v jej rukách, hriešne drahý prístroj značky
Goldmann so širokouhlým objektívom a statívom. V rovna-
kej chvíli, keď dala povel a ustráchaný strážnik vedľa nej za-
pálil prach, stisla spúšť. Clona sa otvorila, svetlo dopadlo na
platňu s vrstvou bromidu strieborného a scéna sa zazname-
nala. Okná plné pavučín, pováľané kanistre s farbou, udupa-
ná hlinená dlážka, sklené črepiny, rozbité fľaše na regáloch aj
krv, ktorá mala na fotografickej platni čiernu farbu. Pred-
všetkým však mladík, ktorý ležal na chrbte s roztriahnutými
rukami a očami vypúlenými od šoku. Takmer ako spasiteľ.

Lenže tento spasiteľ v dvanástom obvode nemal na sebe nohavice a bol viac než iba obrezaný.

„Hrozná špina,“ zadudral inšpektor Erich Loibl. „Horšia než na bitútku v Sankt Marxe. Okrem smradu, ten je tu menší.“

Búda, v ktorej sa nachádzali, patrila k farbiarni, vzduch silno páchol bielidlom z rozliatych plechových kanistrov.

Julia mlčky odmontovala fotoaparát zo statívu a pritom potláčala chvenie. Uvedomovala si, že si ju pozorne obzerá poltucet mužov. Pri jednej z prvých pracovných úloh na mieste činu sa povracala. Páchateľ ubil manželku na smrť kladivom, ktoré jej stále trčalo z lebky. Všetci okamžite vyhlásili, že ženy sa na takú policajnú prácu nehodia, sú priveľmi citlivé a uplakané, hoci vracali aj dvaja prítomní strážnici. U Julie sa to skrátka bralo inak.

„Ste hotová?“ spýtal sa Loibl, ktorý stál hneď za ňou. Znudene sa poobzeral po miestnosti. Napriek ostrému zápachu z neho nebadane razil alkohol. Službukonajúceho inšpektora zrejme vytiahli z krčmy, kde zapíjal koniec zmeny. A teraz vyzeral, akoby sa tam túžil čo najskôr vrátiť.

„Rada by som spravila ešte zopár záberov,“ povedala Julia. Vymenila objektív a čupla si. Bolo jej jasné, že niektorí chlapi sa jej budú pozeráť na zadok. Vzadu na fotoaparáte nastavila vzdialenosť a otočila sa k strážnikovi. Držal v ruke čudný mech z kaučuku, z ktorého viedla hadička k horiacej sviečke. Malé zrkadlo slúžilo ako reflektor. Julia skonštruovala bleskové zariadenie sama.

„Ste pripravený?“ spýtala sa.

Strážnik mrzuto prikývol a opäť stisol mech. Obláčik prachovej zmesi pri kontakte s plameňom sviečky znovu zasipel a zadymil. Telo na chvíľu ožiarilo ostré svetlo.